

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS)

for

DOBERMANN

DOBERMANN (143)

Versjon 1

Gyldig f.o.m. 01.04.19

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Generelt	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	3
Overordnet mål for rasen	4
Rasens populasjon.....	4
Populasjonsstørrelse	4
Gjennomsnittlig kullstørrelse	4
Innavlsgrad	4
Bruk av avlsdyr	4
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	5
Prioritering og strategi for å nå målene	5
Helse.....	5
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	5
Mentalitet og bruksegenskaper.....	11
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden.....	11
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	11
Prioritering og strategi for å nå målene	12
Atferd	12
Atferdsproblemer	12
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	13
Prioritering og strategi for å nå målene	13
Eksteriør.....	13
Eksteriørbedømmelser.....	13
Mål og strategier:	14
Oppsummering.....	15
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	15
Plan for videre arbeid i klubben.....	15

Innledning

Norsk Dobermann Klub (NDK) har i samarbeid med Norsk Kennel Klub (NKK) ansvaret for dobermann-rasens utvikling i Norge.

Norsk Dobermann Klubs mål er å skape interesse for og fremme avl av mentalt og fysisk sunn, bruksmessig og eksteriørmessig, fullgod dobermann.

Avl og oppdrett skal skje i henhold til lov om dyrevelferd, NKKs grunnregler, avlspolicy og helseprogram som utarbeides for rasen. Utover dette skal den rasespesifikke avlstrategien for Dobermann utgjøre en anbefaling som oppdretterne til å følge.

Rasens utvikling bygges på oppdretterienes valg av avlsdyr og hvilken avending disse får. Arvelig variasjon er en forutsetning for rasens mulighet til å overleve. Avlen skal derfor være målrettet, langsiktig og holdbar. Med holdbar menes at den ikke fører til brister hva gjelder helse, mentalitet og funksjon og at den heller ikke tømmer rasen for genetisk variasjon.

For å sikre en positiv utvikling for rasen har Norsk Dobermann Klub utarbeidet følgende retningslinjer og prioriteringer til støtte for avlsarbeidet:

- Økt genetisk variasjon og en minsket innavlsgrad
- En god helse som medfører et langt og friskt liv
- Forbedre mentaliteten fremfor alt gjennom fokus på tilgjengelighet, skuddfasthet og arbeidsvilje
- Funksjonelt eksteriør. Ytterligheter skal motvirkes ved at man for avl skal velge individer med god overenstemmelse med rasestandarden.

Norsk Dobermann Klub understreker at retningslinjene i avlsstrategien er anbefalinger. Allikevel er målet at alle oppdrettere og hannhundeiere er villige til å følge disse anbefalingene. Denne avlsstrategien gjelder inntil videre. Den skal gjennomgås hvert år, og en mer inngående revidering hvert 5 år.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Rasens grunnlegger og den som har gitt navn til rasen er Friedrich Louis Dobermann (1834-1894) fra Apolda, Thuringen i Tyskland. Foruten å være hundeoppdretter jobbet han som skatteinnkrever og var byens hundefanger med lovlig rett til å fange inn alle områdets løshunder. Fra disse valgte han særskilt skarpe hunder til avlsbruk. På den tiden fantes det en forgjenger til dagens Rottweiler, og man antar at disse «slakterhundene» (Rottweilers forgjenger) utgjorde den fremste grunnen til dobermann rasen. Disse hundene ble blandet opp med en lokal schæferhund variant fra Thüringen (svarte med rust røde tegninger). Muligens weimaraner og pinscher lignende hunder også har hatt betydning for rasen i dens første år. Fra denne blandingen framavlet han på 1870-tallet dobermann med bruksegenskaper, både som vakt, gårds- og selskapshund. De ble mye brukt som vakt/politihunder, men også til å gjete/kveg og jakt. I begynnelsen ble «rasen» kalt gendarmehund, Thuringen-pincher og Bellings. Rasen moderne historie begynner først etter grunnleggerens død. Rasen ble offisielt anerkjent 1895, og i 1899 grunnla oppdretter

Otto Göller fra Apolda den første dobermann-klubben. I nyere tid har også Greyhound og Manchester-terrier hatt betydning for hvordan dobermann ser ut.

Overordnet mål for rasen

Norsk Dobermann Klubs overordnede mål er at det skal avles mentalt og fysisk sunn, bruksmessig og eksteriørmessig, fullgod dobermann.

Rasens populasjon

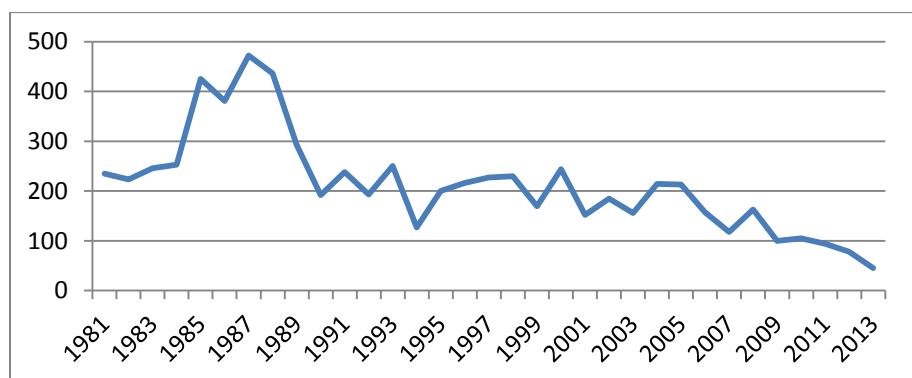
Populasjonsstørrelse

Det er en stor utfordring at populasjonen er svært liten.

Antallet registrerte hunder har de seneste 5 årene sunket «kraftig» fra 100 hunder i 2009 til 45 registrerte hunder i 2013. Trenden ser dessverre ut til å fortsette.

Antall registrerte hunder, inklusive import, for perioden 2009-2013 er 422 hunder.

Totalt antall norskfødte hunder fra 2009-2013 var 327, og antallet import i samme periode var 95 stk. Gjennomsnittlig antall import var 29 %.

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Kullstørrelse: Gjennomsnittet på de 5 kullene født 2013 var på 5,8 valper.

Innavlsgrad

For de 5 kull som er født i 2013 har de en gjennomsnittlig innavlsgrad på 2,35 %.

Bruk av avlsdyr

Andelen norske hunder i avl har økt noe de siste årene, noe som er i tråd med klubbens målsetting.

- 2009 ble det brukt 17 tisper i avlen, hvorav 12 var norskfødte. 17 hanner ble brukt i avl, hvorav 4 var norskfødte.

Totalt var andelen norskfødte hunder i avlen 47 % i 2009.

- 2013 ble det brukt 4 tisper i avlen, hvorav 2 var norskfødte. 3 hanner ble brukt i avl, hvorav 3 var norskfødte.

Totalt var andelen norskfødte hunder i avlen 71 % i 2013.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Rasen er preget og fortsetter å preges av at en stor andel hunder i Norsk avl er utenlands fødte, det vil si importer eller parringer med hunder utenlands. Man har som regel lite eller ingen tilgang til informasjon om de utenlandskfødte avlsdyrenes nærmeste slektninger, slik som foreldre, hel- og halvsøsken og dette er grunnen til at man ønsker andelen nordiskfødte avlsdyr var noe høyere.

Importer og utenlands parringer har bidratt til at rasen i dag kan fremvise akseptabelt genetisk variasjon. Avlsbasen er stor nok for at man skal kunne bedrive en sunn avl uten at innavlsgraden øker for fort.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

For å øke informasjonen om de hunder som går i avl bør fler nordiskfødte hunder brukes.

Dette gjelder tisper så vel som hannhunder. De seneste 5 årene har andelen norskfødte hunder i avl økt fra 47 % til 71 %.

Prioritering og strategi for å nå målene

Målsettingen for kommende 5 år er at den andelen nordiskfødte avlsdyr skal ligge på ca 70 %, fremfor alt er det rom for dette på hannhund siden. Noe burde blant annet gjøres for eldre friske hanner slik at de kan bli tilgjengelig for avl.

Helse

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Hjertefeil (Dilated Cardiomyopati, DCM)

DCM er en ubotelig og dødelig hjertesykdom som forekommer på cirka 60% av hundene i rasen over hele verden.(O'Grady et al. 1995 samt Wess et al. 2010)

DCM har i samtlige hittil gjennomførte undersøkelser vist et dominant, ikke kjønnsbundet nedarvingsmønster med ufullstendig penetrans. (Meurs et al. 2007).

DCM kan utvikles tidlig, men som oftest synes ingen symptomer før hunden blir middelaldrende. DCM er veldig vanskelig å diagnostisere før symptomene viser seg, på grunn av den pre-kliniske fasen der hunden ikke har symptomer kan vare i flere år. Eneste muligheten til å oppdage sykdommen før symptomene er å la hunden gjennomgå en spesiell hjertescreening. Men selv om hunden er fri på tiden av screeningen er dette dessverre ingen garanti for at hunden ikke utvikler DCM senere i livet.

Klubbens målsetting er å prøve å minske antallet hunder med DCM gjennom å tidlig identifisere hunder som befinner seg i den pre-kliniske fasen og å unngå disse i avlen. Dette kan for eksempel skje ved undersøkning av avlsdyr før parring, og deretter hvert år eller annen hvert år så lenge hunden går i avl. Klubben ønsker også at alle avlsdyr skal obduseres.

Som et eksempel vi kan ta til oss, har Den Svenske Dobermannklubben i samarbeide med

Jens Häggström på Ullentuna utarbeidet forslag og anbefalinger til oppdrettere.

Deres anbefalinger er at hunder som skal brukes i avl skal gjennomgå en hjertescreening et år før hver parring.. Denne screeningen innebærer 24 timers Holter EKG, ultralyd og fargedoppler, og alt ved samme besøket.

Denne undersøkelsen kan for tiden (2012) bare utføres av hjertespesialistene Jens Häggström ved Ullentuna, Torkel Falk i Helsingborg, Björn Åhblad ved Blå Stjärnan og Anna Tidholm ved Albano Dyresykehus.

De har sammen med Jens Häggström, laget et spesielt skjema som skal brukes ved screening av dobermann. Undersøkende veterinær sender da protokollen til Svenske dobermannklubben som publiserer alle resultatene på deres hjemmeside.

Selv den Internasjonale Dobermannklubben har uttalt at overforstående metode burde brukes hvert år på dobermann, noe som letter ved bruk av utenlandske avlsdyr.

Hjerteundersøkelser før parring samt obduksjon vil på sikt hjelpe med å minske andelen hjertesyke hunder. Et forskerteam i Tyskland (SK Lupa Prosjektet) oppgir at de ser muligheter for å kunne ta frem en DNA-test for dobermann DCM, men vi vet ikke når og evt om det kommer til å bli en virkelighet. For å kunne ha noen hunder igjen som kan brukes i avlen når/om en DNA-test kommer, er det veldig viktig at andelen syke hunder minsker slik at avlsbasen ikke blir for liten.

Dersom vi kan minske andelen syke dyr fra 60 % til 40 %, har vi vunnet masse.

Prosjektet med å hjerte screene avlshunder i Sverige ble påbegynt desember 2010. Fram tom Oktober 2012 er 25 hunder screenet slik som beskrevet ovenfor og 4 har fått diagnosen DCM. 3 hunder har fått resultatet equivocal (tvetydig) og blir derfor anbefalt en ny screening etter 6 mnd. Dette er hunder som ikke har vist symptomer på hjertefeil.

Dersom man ser på kull født i Sverige i perioden 01/01-2011 tom 26/06-2012, ser det ut som følger:

2011 registrerte man 21 kull, hvorav 1 kull hadde to foreldre som var screenet. 2 kull hadde screenet mor og øvrige hadde uscreenede foreldredyr. Totalt ble 18 tisper og 15 hanner i avlen i 2011.

Tom 26/06-2012 ble det registrert 9 kull hvorav 1 kull hadde to screenede foreldredyr og 1 kull med screenet mor og de øvrige hadde ikke screenede foreldredyr.

Vurdering DCM

Her i Norge har vi dessverre ingen slike hjertespesialister, men vi kan ta 24 timers holter ved Veterinærhøyskolen i Oslo. Vi har hatt besøk av en spesialist som kunne ta ultralyd og fargedoppler tidligere, og dette kunne vært en målsetning for klubben å prøve å ordne årlig.

Obduksjon

Ettersom DCM noen ganger utvikles veldig sent i livet, kan man gå ut ifra at endel hunder

dør av andre årsaker, uten at det er kjent om hunden faktisk hadde DCM eller ikke. Dette vil en obduksjon vise. Det er ikke helt enkelt å fastslå om en hund hadde DCM ved død.

I Sverige har de valgt å la kun to dyrleger ta disse obduksjonene. Disse dyrlegene er Jens H ved Ullentuna eller Torkel Falk i Helsingborg. Det er veldig viktig for avlsarbeidet at man finner DCM hundene, selv om de har dødd av andre årsaker. Og ifølge Svenske Dobermannklubben er det dessverre veldig få som velger å obdusere en hund som dør av annen årsak. Hittil i Sverige er det noen få hunder som har blitt obdusert og som klubben kjenner til. En mulighet til det lave tallet er muligens at dette prosjektet er relativt ungt ennå. Men en sterk faktor er dessverre kostnadene.

Dette har munnet i følgende avlsanbefaling fra Sverige:

Hunder som skal brukes i avl skal være fullstendig screenede og frie innen et år før de går i avl. Hunder som er brukt i avl skal obduseres uansett hva de har dødd av. Tisper skal ikke parres før etter fylte 3 år og hanner skal være over 5 år før de går i avl.

Vurdering obduksjon:

Hvordan vi i Norge skal håndtere dette er fortsatt litt usikkert, da vi mangler dyrleger med kompetanse innen DCM. Aller helst skulle samtlige avlshunder obduseres ved død, og først og fremst de som dør av andre årsaker enn DCM, for slik å kunne se om det finnes en "skjult" DCM, men også de dyrene som dør av hjertet burde bli obdusert slik at det kan fastsettes en sikker dødsårsak.

Tiltak DCM og obduksjon:

En mulighet for å minske forekomsten av arvelige sykdommer som DCM er å undersøke hundene og utsette avlsdebuten.

Tisper: De fleste avlstisper får i dag sitt første kull i en alder av mellom 2-4 år. Av naturlige årsaker er det vanskelig å utsette debuten noe særlig mer, selv om det finnes rom for det.. Etter det første kullet burde en grundig vurdering av avkommene gjøres. Før et nytt kull ventes. Og dersom man venter to år, så vil man automatisk se utviklingen på kullet, og diverse tester vil kunne ha blitt gjort på de fleste av disse. I tillegg blir tispene eldre, og da øker mulighetene til å finne evt DCM ved undersøkelser.

Hanner: Her finnes det et ordentlig rom for å øke debutalderen da mange hannhunder går i avl ved rundt 24 mnd alder.

Avlsanbefalinger:

Hunder som skal brukes i avl skal være fullstendig screenede og frie innen et år før de går i avl. Hunder som er brukt i avl skal obduseres uansett hva de har dødd av. Tisper skal ikke parres før etter fylte 3 år og hanner skal være over 5 år før de går i avl.

Wobbler (ustabilitet mellom nakkevirvler)

Wobbler syndrom er en medfødt defekt som veldig ofte ikke viser seg før hunden er middelaldrende. Ustabilitet mellom nakkevirvler eller feildannede nakkevirvler gjør at det blir trykk på nervekanalen. Symptomene varierer veldig, men typisk er det at hunden viser tegn til smerte ved hodebevegelser og/eller halthet, vinglete gange og noen ganger lammelser.

Noen kan leve med dette lenge uten særlige problemer, men noen må dessverre avlives kort etter at symptomene oppstår.

Selv en hund med små symptomer kan dessverre sjeldent brukes til noen form for arbeid.

Defekten kan sikrest diagnostiseres med myelografi (kontrastrøntgen) eller MR (magnetresonasteknikk)

Det er vanskelig å kartlegge hvor utbredt problemet er.

Målsetting:

Prøve å få bedre overblikk over hvor mange som har dette av rasen gjennom et samarbeid mellom veterinærer og oppdrettere samt hundeeiere. Spre kunnskapen man har om wobbler syndrom blant oppdrettere og dobermann eiere.

Avlsanbefalinger:

Oppdrettere må være observante på hunder med wobblerliknende symptomer som f.eks vanskeligheter med å koordinere sine bevegelser eller som viser tegn til smerte ved nakkebevegelser. Disse hundene skal utredes av veterinær før de brukes i avl.

Arvelighetsforløpet (avlsgangen) på wobbler er ukjent, noe som gjør den vanskelig å bekjempe, men defekten er kjent over hele verden.

Kne/Korsbåndsskader

Dette er en relativt vanlig diagnose på dobermann i følge forsikringsselskapene.

Disse symptomene viser seg ganske tidlig i hundens liv og er ikke aldersbetinget. Skadede og avslitte korsbånd samt kronisk inflammerte kneledd med påleiringene som følger er smertefulle for hunden. Operasjoner/inngrep er veldig dyre og rekonvalesens tiden er lang.

Bidragende årsaker til korsbåndsskader er i følge veterinærer betennelser i kneleddet samt rette bakbensvinkler.

Målsetting:

Å få et bedre overblikk over hvor stor andel hunder som får kneproblemer i løpet av livet gjennom et samarbeid med veterinærer og forsikringsselskapene.

Informere oppdrettere og arbeide for at flere tar AA røntgen sammen med den obligatoriske HD-røntgen.

Avlsanbefalinger:

Hunder med kneproblem bør ikke brukes i avl. Og man bør være forsiktig med kull der flere har fått korsbåndsskader eller andre kneproblemer. Samt hunder som har gitt avkom med korsbånd/kneproblemer.

Skjoldbruskkjertel feil (vanligst hypothyreos = underfunksjon i skjoldbruskkjertelen)

Dette er en autoimmun sykdom som mange raser får, men der dobermann angis som en av rasene som har en forhøyet risiko for å få dette enn gjennomsnittet.

Symptomene som ofte kommer smygende kan variere, men vanligvis ser man hårfall, trøtthet og vektøkning. Andre symptomer kan være vektnedgang, hudforandringer, fertilitetsproblem og at hunden fryser.

Andre og mer mentale symptomer er humørsvingninger så som plutselig angst, redsler eller aggresjon. (Katarina Sundberg, SLU og L.P. Aronson & W.J. Dodds)

Hvor utbredt sykdommen er, er ukjent. Mange får det i mild grad, så de vil aldri bli diagnostisert.

Sykdommen er arvelig og ny forskning på SLU i Sverige har funnet flere gener som påvirker hundens risiko for å få denne sykdommen. (Katarina Sundberg, SLU)

En blodprøve der man måler T4 (skjoldbruskkjertel hormon), TSH (skjoldbrusk stimulerende hormon) og TGAA (Autoantikropper mot Thyroglobulin) kan vise om hunden er syk, men ikke hvordan den kommer til å utvikle sykdommen i fremtiden.

Men blodprøven kan vise om hunden er i et tidlig stadium av sykdommen selv før den viser noen symptomer.

Målsetting:

Få et bedre overblikk over hvor mange vi dobermann som er affekterte. Dette kan gjøres gjennom samarbeid med veterinærer.

Prøve å motvirke en økning av affekterte hunder gjennom informasjon av oppdrettere og dobermann eiere, og prøve å få flere til å teste hundene sine.

Avlsanbefalinger:

Alle hunder burde være testede og frie fra skjoldbruskfeil før parring. Man bør som oppdretter (og hannhundeier) følge opp sin avlshunds kull, da affekterte avkom forteller om foreldredyrene er bærere av arveanlegget, før man bruker disse i videre i avl.

HD (Hofteledds dysplasi)

Dobermann er heldigvis nokså skånet for HD feil. Den vanligste årsaken til at dobermann får HD-C er et for kort skål tak, noe som sjeldent eller aldri påvirker hunden fysisk i sitt daglige liv. Minst 50 % av hoftekulen skal ligge i hofteskålen og dekkes av skål taket. Og er skål taket litt for kort får de diagnosen HD-C.

Dobermann er uansett en stram og muskuløs hund så den får sjeldent eller aldri problemer med slakke ledd

Av norskfødte hunder født fra 2009 og utover, er den gjennomsnittlige forekomsten av HD feil på 6,5%.

Røntgenfrekvensen for samme periode er på hele 80 %

Målsetting:

Må fortsette å røntge sine hunder så vi kan fortsette å holde en lav HD forekomst.

Klubben skal arbeide for å innføre HD Index på dobermann under kommende periode av RAS.

Oppdrettere har her et stort ansvar for å motivere sine valpekjøpere til å utføre HD røntgen.

Avlsanbefalinger:

Man bør bare bruke hunder som har HD A eller B.

På mange raser finnes det en HD Index, men enn så lenge er denne ikke gjeldende for dobermann.

Den viktigste anbefalingen bør derfor være å ikke bruke avlshunder i stor grad før deres avkoms HD status er utredet.

Kronisk leversykdom (Dobermann hepatitt)

Årsak og arvegang er ukjent. Dette angriper oftere tisper enn hannhunder og en sikker diagnose er ofte veldig vanskelig å stille men det kan gjøres ved en biopsi av leveren. Symptomer og blodtester kan gi et bra bilde. Utbredelsen i Norge er relativt ukjent, men man mistenker at endel hunder kan ha sykdommen uten å vise noen kliniske symptomer.

Dersom sykdommen får utvikle seg vil den gi klarere symptomer og de kan lede til leversvikt. Typiske symptomer er økt tørste og påfølgende urinering, forminsket appetitt, avmagring og oppsamling av væske i buken.

Avlsanbefalinger:

Per dags dato virker det som om det er få hunder som har denne sykdommen, men en blodprøve for å sjekke eventuelle avvikende leververdier før hunden brukes i avl vil gi en bra indikasjon på dette.

Von Willebrandts Sykdom (Blødersykdom)

Dette er en arvelig blødersykdom som man finner på flere ulike raser deriblant dobermann.

Milde, lettblødende slimhinner i munnen og nesen er vanlige symptomer. Man må også være oppmerksom på forhøyet blødningstid ved operasjoner og ved valping. Som regel minsker symptomene med alderen og overvekten av affekte hunder lever normale liv.

Sykdommen og bærere av sykdommen kan påvises ved blodprøver. Ved DNA test klassifiserer man hunden som fri, affektet eller bærer av sykdommen.

Avlsanbefalinger:

Hunder som brukes i avl bør testes for vWD om den ikke er etter frie foreldre. Ingen affekterte hunder bør brukes i avl, og minst en av foreldrene bør være testet frie eller være etter frie foreldre selv.

PHTVL/PHPV (Persisterende Hypoplastisk Tunica Vasculosa Lentis /Persisterende Hyperplastisk Primær Vitretus)

Dette er en øyedefekt som betyr at rester av de ulike karsystemene som normalt sørger for øyets blodforsyning under tidlig fosterliv og på den primære glasskroppen som finnes i øyet under fosterutviklingen, fortsatt finnes i øyet på den voksne hunden.

Dersom store rester av disse avleiringene er igjen i øyet, vil dette senere i livet kunne gi mer eller mindre alvorlige problemer utfra hvor store disse er.

Alle foreldredyr i Norge skal undersøkes med tanke på defekten.

Under tidsperioden 2009 til 2013 ble 136 hunder øyelyst hvorav 32 fikk PHTVL/PHPV. Av de med PHTVL/PHPV var det 6 hunder som hadde mer en grad 1.

Målsetning:

At flere øyenlyser sine hunder.

Avlsanbefalinger:

Øyenlyserene anbefaler følgende: Hunder med PHTVL/PHPV grad 1 kan brukes i avl, men bør helst parres med hund fri for lidelsen.

Hunder med grad 2-6 bør ikke brukes i avl.

Bare hunder som er øyelyst og fri fra PHTVL/PHPV bør brukes i avl.

Oppdrettere bør øyelyse hele kullet.

Mentalitet og bruksegenskaper

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

I Norge, som så mange andre land, brukes dobermann mest som selskaps- eller showhund. Betydelig fler dobermenn kommer til utstilling enn til bruksprøver, selv om vi har endel som trener og deltar i de ulike bruksgrenene.

Dobermann er en brukshund. I følge rasestandarden skal dobermannen være en vennlig og fredelig hund med et litt livlig temperament, moderat skarphet og stimulanseterskel.

Den skal være etterfølgende, ha god arbeidsglede og prestasjonsevne og være uredd og selvsikkerhet.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

En rasetypisk dobermann skal besitte bruksegenskaper som kamplyst, førbarhet, konsentrasjon, mot, nysgjerrighet, tilgjengelighet og skuddfasthet.

Det er viktig at fremfor alt at avlsdyrs evne prøves ut fra det den er skapt for. Det er ønskelig at flere dobermann kommer ut i ulike bruksprøver og aktiv tjeneste.

- ✓ Jobbe for at fremfor alt fler avlsdyr skal bruksmeritteres for å dokumentere sine bruksegenskaper. Meritter arves ikke, men det gjør derimot de egenskapene som hunden besitter. Disse er viktige å vise frem ved prøver da disse er eneste muligheten til å måle egenskapene.
- ✓ Jobbe for at flere avkom til avlsdyr deltar på prøver, for at man bedre skal kunne vurdere bruks egenskapenes arvelighet.
- ✓ Jobbe for at antallet startende hunder øker totalt uansett bruksform.
- ✓ Jobbe for en arbeidende dobermann

Prioritering og strategi for å nå målene

- ✓ En måte å stimulere fler dobermann eiere til å komme på prøver er å arrangere tester på den årlige rasecampen. Dette kan f.eks være Lydighetsprøver, mentaltester, ferdsprøver og eller IPO prøver.
- ✓ Gi de ekvipasjene som faktisk driver med de ulike bruksformene litt mer PR. Dette burde, så fremt helseresultatene er i orden og at rasestandarden er fulgt, være de foretrukne avlsdyrene med tanke på å fremme arbeidet med å få dobermann tilbake til en riktig brukshund igjen.
- ✓ Fremheve dobermann som brukshund ved å premiere enkelttekvipasjer og oppdrettere for bruksmeritter.
- ✓ Prøve å ha fler møter/leirer slik at man kan samle dobermann eiere, for å øke generell hundekunnskap og brukshund arbeid spesielt på alle nivåer.
- ✓ Prøve å arrangere bruksprøver i klubbens regi.

Atferd

Atferdsproblemer

De bra tingene hos dobermann i dag, basert på raseprofiler fra MH-er i Sverige var:

- ✓ Få etter hengende redsler og interesse. Når hundene har tatt seg frem til objektet avreagerer de fint.
- ✓ Bra lekelyst med forholdsvis høy intensitet.
- ✓ Akseptabelt grep.
- ✓ Liten lydredsel. Men det må opplyses om at i skuddmomentet har ca 10% av hundene en aktivitetsforhøyelse rettet mot skuddet. Noe som kan bli problematisk for fører som har tenkt å konkurrere med hunden sin.

Saker som burde forbedres ifølge den ønskede raseprofilen i MH og som også ofte nevnes av dobermann eiere som et problem er:

- ✓ Tilgjengeligheten. I MH viser man graden av tilgjengelighet i flere momenter der det første momentet, kontakt, viser hunder som ikke har blitt redde/sinte/stressede. Ved senere moment da hunder ofte har blitt redde/sinte/stressede blir den sosiale usikkerheten enda mer påtagelig hos de hunder som først hilste normalt og hos de hunder som allerede viste sosial usikkerhet. I momentet "spøkelses redsel" ser man en stor andel av hundene (30 %) være belastet med sosial redsel ettersom de ikke har gått frem til spøkelsene før makstiden.
- ✓ Konsentrasjonsmuligheten. Blant annet på MH har det vist seg at dobermann viser en forverring av konsentrasjonsevnen nå, sammenlignet med tidligere år. I momentet "avstandslek interesse" har som best 70 % av hundene ligget på en treer, noe som viser brister på konsentrasjonsevnen, men allikevel er akseptabelt. Dessverre har det vært en negativ trend de siste årene og i 2011 var andelen nede på 50 % med en helling mot en toer.
- ✓ Redsler. Fremfor alt kan man i momentet "spøkelses redsel" se at andelen hunder med sosiale redsler har økt, som nevnt ovenfor i tilgjengeligheten.

Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål

Minske den sosiale usikkerheten hos dobermann.

Øke nysgjerrighet og konsentrasjonsevnen.

Prioritering og strategi for å nå målene

Få flest mulig av dobermann eiere til å gjennomføre MH og/eller funksjonsanalyse (FA).

Avlsanbefaling:

Hunder anbefales ikke å brukes i avlsarbeidet dersom de ifølge MH viser brister i:

- ✓ Kontakt (hilsning) i de momentene det forekommer.
- ✓ Nysgjerrighet i sosiale situasjoner
- ✓ Bristende lekelyst, samarbeid og nysgjerrighet i momentet avstandslek. Spesielt momentet samarbeid der det kreves sosial kompetanse av hunden.
- ✓ At oppdrettere bruker MH som et avlsverktøy, da sosial usikkerhet og den sosiale nysgjerrigheten vises veldig klart.
- ✓ Når det gjelder konsentrasjon: Å prioritere hunder som havner på 3 eller mer i verdi på momentet "avstandslek kontroll" samt å premiere hunder som har høye verdier i momentet "spøkelses kontroll"

Eksteriør

Eksteriørbedømmelser

En dobermann skal ha et eksteriør som oppfyller kravene for en arbeidende og holdbar brukshund. Overdrivelser i noen retninger er feil!

Kroppen skal være kvadratisk og kraftfull men samtidig elegant.

Bevegelsene skal være elastiske, elegante, frie og vinnende. Rygg, ledd og leddbånd skal

være faste/stramme. Det er viktig for bevegelsene at det finnes en balanse mellom vinkler framme og bak.

Hodet er dobermannens adelsmerke og skal være langstrakt, velskåret og kileformet.

Dette skal man tenke på i avlen:

Kropp:

Mankehøyde: Hannhund: 68-72 cm og tisper: 63-68 cm.

Vekt: Hannhund: ca. 40-45 kg og tisper: 32-35 kg.

Middels størrelse etterstrebtes. Er de for store og tunge, er dette negativt i forhold til arbeidet.

Standarden sier kvadratisk kropp, der tispene kan være en anelse lenger enn hannhunden.

Noen ganger ser man en hund med kort brystkorg og lang lend, noe som gir inntrykk av at hunden er kvadratisk, men dette er en alvorlig feil.

For kort eller bratte kryss vil gi kortere bakbensbevegelser uten kraft og driv.

Skuldrene skal være vel tilbakelagt. Det er dessverre vanlig med for rette skulderpartier og knappe vinkler i overarmene.

Hode:

Hodet er rasens adelsmerke og skal være parallelt, kileformet og med vel utfylt neseparti og kraftig både under- og overkjeve.

Man må aldri glemme elegansen i et dobermannhode!

Vanlige feil er:

- Uedle hoder.
- Brede skaller.
- For kraftig og markert stopp.
- For korte neser (gir inntrykk av en firkantet "boksliknende" nese (romer-nese)).

Tennene skal være store og velutviklede. Små tenner er i dag dessverre blitt vanligere, så det burde legges mer vekt på denne detaljen fremover.

Leppene skal ligge stramt mot kjeven. Hverken løse lepper eller halshud er ønskelig.

Mål og strategier:

- ✓ Dommerkonferanser
- ✓ ZTP og avlskåring

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Forene oppdrettere og komme frem til enighet om hva som er en bra og riktig dobermann.

Norsk Dobermann Klubs overordnede mål er at det skal avles mentalt og fysisk sunn, bruksmessig og eksteriørmessig, fullgod dobermann.

Plan for videre arbeid i klubben

- ✓ Lære opp klubbens oppdrettere i avlsarbeid, som f.eks å be inn til konferanser hvor man har husdyrsagronom/genetiker, rasedommere eller spesialister på andre interessante områder.
- ✓ Dommerkonferanser